

Programma

Onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	4
1.1	Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis	4
1.2	Adviescommissie onderzoeks- en kennisprogramma Geweld hoort nergens thuis	4
1.3	Programma Veilig opgroeien	5
1.4	Opdracht en totstandkoming	5
2	Inhoud	7
2.1	Doel	7
2.2	Doelgroep	7
2.3	Inhoudelijke kaders	7
3	Management en organisatie	11
3.1	Programmacommissie	11
3.2	Afstemming	12
3.3	Participatie ervaringsdeskundigheid	12
3.4	Internationalisering, diversiteit, participatie en ICT en e-health	12
3.5	Beoordelingsprocedure	13
3.6	Voortgangsbewaking	13
3.7	Evaluatie	13
3.8	Impact en Implementatie	13
3.9	Communicatie	13
4	Begroting en planning	14
4.1	Begroting	14
4.2	Planning	15
	Bijlage	
Bijlage 1	Goedkeuringsbrief d.d. 15 juli 2019	17
Bijlage 2	Goedkeuringsbrief tweede fase d.d. 9 december 2019	22

Programma

Onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis

Goedgekeurd op 15 juli 2019

1 Aanleiding

1.1 Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis

In 2018 is het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis van start gegaan. De opgave van dit nationale meerjarenprogramma is om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld en de overdracht van generatie op generatie te doorbreken. We moeten met elkaar een veilig netwerk vormen rondom de slachtoffers, (potentiële) plegers en hun sociale omgeving.

Het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis is opgezet in opdracht van de ministeries Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en richt zich op de fase waarin huiselijk geweld, verwaarlozing en kindermishandeling al plaatsvinden.

Binnen het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis zijn drie overkoepelende actielijnen geformuleerd: eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen, en specifieke groepen. In elke actielijn worden activiteiten en deelprojecten georganiseerd. Voorop staat altijd de veiligheid van het slachtoffer en van daaruit werkt men aan risicogestuurde en herstelgerichte zorg.

1.2 Adviescommissie onderzoeks- en kennisprogramma Geweld hoort nergens thuis

In de programmatekst van het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis is er naast de drie overkoepelende actielijnen een hoofdstuk genoemd Feiten op orde. Er is een onafhankelijke adviescommissie voor het onderzoeks- en kennisprogramma Geweld hoort nergens thuis samengesteld en die heeft de volgende opdracht gekregen:

- Het bundelen, analyseren, toepasbaar maken en delen van de bestaande kennis over de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld met professionals, organisaties en gemeenten.
- Voorzien in een kennisprogramma vanuit een bundeling van kennisbehoeften van de professionals en op basis van de kennissynthese. Daarin wordt bepaald welk (soort) onderzoek nodig is en wie dat uitvoert (of al doet).
- Een impactmonitor ontwikkelen, inrichten en uitvoeren. Daarmee meten of er een wezenlijk verschil wordt gemaakt met de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de levens van mensen die het raakt.

Om invulling te geven aan de eerste twee punten van de opdracht heeft de adviescommissie de Onderzoeksagenda aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (juli 2019) opgesteld.

Voor deze onderzoeksagenda zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Focussessies voor het inventariseren van kennisbehoeften, die gehouden zijn met praktijk-professionals uit verschillende sectoren en disciplines, beleidsmedewerkers van gemeenten en ervaringsdeskundigen
- Expertconsultaties
- Deskresearch van beschikbare kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling door Movisie en het Nederlands Jeugdinstituut
- Onderzoeksagenda Effectiviteitsonderzoek Kindermishandeling van ZonMw
- Kennislacunes zoals verzameld door ZonMw

Voor het uitvoeren van het kennisprogramma is ZonMw benaderd. Daaruit is de opdracht voor het nu voorliggende onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis voortgekomen. De inhoudelijke basis van het programma wordt gevormd door de eerdergenoemde Onderzoeksagenda aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.

1.3 Programma Veilig opgroeien

Met het programma Veilig opgroeien is in eerste instantie uitvoering gegeven aan een deel van de prioritaire onderwerpen uit de onderzoeksagenda Effectiviteitsonderzoek kindermishandeling. Dit heeft de afgelopen jaren geresulteerd in verschillende subsidierondes, gericht op de implementatie van de kindcheck GGZ, vroegpreventieve interventies, een multidisciplinaire aanpak en basisvaardigheden en afstemming, rol en taakverdeling.

In 2018 is er op verzoek van het ministerie van VWS een extra opdracht aan het programma toegevoegd gericht op loverboyproblematiek. Naar aanleiding van die opdracht zijn begin 2019 twee onderzoeken naar effectieve zorg en begeleiding voor slachtoffers van loverboys en mensenhandel van start gegaan.

De programmacommissie Veilig opgroeien doet nadrukkelijk meer dan alleen het uitzetten van de onderzoeksgelden. Al tijdens het opstellen van oproepen wordt er gekeken welke kennis er reeds is en of die kennis al gebruikt wordt en waar lacunes zitten. Bij de selectie van voorstellen is gekeken naar de kwaliteit van de aanvraag, de haalbaarheid en passendheid van het gekozen design, de relevantie voor het programma en de oproep, maar ook of er kennis uit voortkomt die aansluit bij vragen uit de (complexe) praktijk. Gedurende de uitvoering van projecten is de commissie betrokken bij de monitoring van de projecten. Dit gebeurt op verschillende manieren zoals door beoordeling van voortgangsverslagen, door site-visits en door projectleidersbijeenkomsten. Ook stimuleren de commissie en ZonMw de projectleiders om hun kennis via tussentijdse publicaties en op verschillende congressen en bijeenkomsten onder de aandacht te brengen. Tot slot zoekt de programmacommissie altijd naar verbindingen, tussen projecten of tussen commissies, omdat er vaak veel inhoudelijke raakvlakken zijn. De commissie zet zich graag in om nieuwe kennis te verwerven, maar ook om reeds bestaande kennis goed en efficiënt te gebruiken en daar op aan te sluiten.

1.4 Opdracht en totstandkoming

Het is van groot belang dat reeds ontwikkelde en beschikbare kennis op het gebied van kindermishandeling gebruikt wordt bij het opstellen en uitvoeren van de kennisagenda Geweld hoort nergens thuis. Om deze reden is in een vroeg stadium inhoudelijke uitwisseling gezocht tussen de programmacommissie Veilig opgroeien van ZonMw en de adviescommissie van het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in het advies van de adviescommissie om de uitvoering van het onderzoeksprogramma via ZonMw te laten verlopen. Om daarmee te kunnen voorzien in een kennisprogramma vanuit een bundeling van kennisbehoeften van de professionals en op basis van de Onderzoeksagenda aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.

ZonMw heeft op 9 juli 2019 een verzoek gekregen voor het opstellen van het onderzoeksprogramma *Geweld hoort nergens thuis*. Gezien de urgentie om in 2019 te starten met het onderzoeksprogramma, werd ZonMw verzocht een eerste subsidieoproep open te stellen. Inclusief een begroting en liquiditeitsprognose. Waarbij de risico's op eventuele staatssteun in beeld gebracht waren. Vervolgens kreeg ZonMw in december 2019 het verzoek voor het openstellen van een tweede subsidieronde en het opstellen van een programmavoorstel voorzien van een verdere planning, inclusief een begroting en liquiditeitsprognose voor de periode 2019-2024. Het beschikbare budget voor de subsidieronde in 2019 is 1,5 miljoen euro. Het budget voor het totale programma is € 3.515.599 euro.

2 Inhoud

De inhoud van dit programma wordt bepaald door de onderzoeksagenda zoals die in juli 2019 door de adviescommissie van het onderzoeks- en kennisprogramma Geweld hoort nergens thuis is opgesteld.

2.1 Doel

Het doel van het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis is om middels de onderzoeksagenda te komen tot kennis en nieuwe integrale handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor de uitvoeringspraktijk op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling.

2.2 Doelgroep

Het onderzoeksprogramma richt zich op professionals, burgers, slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling. Er wordt daarnaast ook aandacht gevraagd voor de volgende specifieke doelgroepen: ouderen, slachtoffers van seksueel geweld en slachtoffers van schadelijke praktijken die mensen beperken in hun fundamentele rechten en vrijheden tot zelfbeschikking. Zoals eerge relateerd geweld, huwelijksdwang en achterlating, huwelijkse gevangenschap, genitale verminking en gedwongen isolement.

Het programma richt zich op de fase waarin huiselijk geweld, ouderenmishandeling, verwaarlozing en kindermishandeling reeds plaatsvinden.

2.3 Inhoudelijke kaders

Inleiding

De opgave van het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis is om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie te doorbreken. We moeten met elkaar een veilig netwerk vormen rondom de slachtoffers, (potentiële) plegers en hun sociale omgeving. Maar het is niet eenvoudig om de veiligheid van deze slachtoffers te herstellen. Ook het aanpakken van de gevolgen van de mishandeling is niet gemakkelijk. De complexiteit van huiselijk geweld en kindermishandeling vraagt om een programmatische en systemische aanpak. De verschillende problemen moeten vanuit verschillende disciplines in samenhang (integraal) worden opgepakt.

Het bieden van de juiste aanpak op individueel en gezinsniveau vergt gedegen kennis bij gemeenten en professionals. Deze kennis is momenteel echter nog niet altijd beschikbaar of wordt niet (voldoende) gevonden en benut. Het opzetten en het uitvoeren van het onderzoeksprogramma als onderdeel van het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis biedt hiertoe een belangrijke stap. Het doel is om met de onderzoeksagenda te komen tot nieuwe kennis en integrale handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor de uitvoeringspraktijk. Het onderzoeksprogramma geeft richting aan een meer methodische inrichting van en kennisontwikkeling voor de komende jaren.

Aandachtspunten

Het onderzoeksprogramma levert een bijdrage aan de ondersteuning van de praktijk en biedt handvatten om de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld te verbeteren, te borgen en te verduurzamen. Professionals en beleidsmakers hebben hiervoor de juiste informatie en kennis nodig om te weten wat werkt in hun handelen, en moeten dit ook kunnen toepassen. In de eerdergenoemde bronnen van de onderzoeksagenda zien we dat de kennis versnipperd is en de kennisbehoeften, maar ook de kennislacunes, uiteenlopend zijn en vele thema's behelzen. De onderzoeksagenda beoogt een bijdrage te leveren die aansluit op het ontwikkelen, verbinden en benutten van bestaande én nieuwe kennis. De adviescommissie geeft in de onderzoeksagenda een aantal aandachtspunten mee voor de uit te voeren onderzoeken:

- Ga op zoek naar een aanpak die recht doet aan de complexe problematiek. Dit vraagt om een integrale en samenhangende benadering van praktijk en onderzoeken. Enkelvoudige oplossingen en interventies worden echter niet uitgesloten. Alle onderzoeken moeten plaatsvinden in de juiste context en rekening houden met de complexiteit van de problematiek. Er is daarbij nadrukkelijk aandacht voor het gehele gezins- of familiesysteem waarin huiselijk geweld of kindermishandeling plaatsvindt. Aanpakken richten zich niet alleen op slachtofferschap maar ook op plegerschap en de overlap hiertussen.
- Kennis uit onderzoek wordt in verbinding met anderen gemaakt en gebruikt. Het versterken van een reflectie- en verbetercyclus tijdens onderzoek kan middels diverse onderzoeksmethoden en -structuren worden bewerkstelligd (bijvoorbeeld met actieonderzoek). Er wordt in elk geval samengewerkt met professionals en ervaringsdeskundigen, idealiter al vanaf de aanvraag voor het onderzoek. Betrokken veldpartijen zijn breed: zorg- en hulpverlening, gemeenten, politie en justitiële organisaties, onderwijs.
- Er is aandacht voor inclusiviteit. Het uitgangspunt is dat er aandacht is voor een aanpak die breed toepasbaar is, maar zo specifiek als nodig. Daarnaast is aandacht nodig voor een werkzame aanpak voor specifieke doelgroepen.
- Er wordt onderzoek gedaan op verschillende niveaus. Hiermee kan lokale, regionale, nationale en internationale kennis worden ontwikkeld, benut en verbonden. De kennis die dit oplevert is dan ook niet alleen het resultaat van wetenschappelijk onderzoek, maar ook het resultaat van vernieuwingen in de praktijk.
- Er worden verschillende onderzoeksmethoden toegepast. In het onderzoek worden verschillende methoden benut: empirisch onderzoek, waaronder actie-onderzoek en dossieronderzoek en bij voorkeur ook multimethode-onderzoek.
- Er is aandacht voor implementatie en toepassing van resultaten. Tijdens en na het onderzoek is er voldoende aandacht voor de verbinding en toepassing van de kennis in de uitvoeringspraktijk.

Onderzoekslijnen

De onderzoeksagenda van Geweld hoort nergens thuis bevat de volgende vier onderzoekslijnen met daarbinnen twaalf verschillende thema's:

Onderzoekslijn 1. Onderzoek naar goede aanpakken voor (vroeg)signalering

1 Instrumenten

Onderzoeksvragen kunnen zijn: welke hulpmiddelen (bijv. instrumenten) dragen bij aan (vroeg) signalering en vroegdiagnostiek van huiselijk geweld en kindermishandeling?

2 Disclosure

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat zijn op basis van kennis uit literatuur en praktijk goede aanpakken voor het handelen bij signalen en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling (bij zowel professionals als slachtoffers, plegers en burgers)? Wat zijn goede aanpakken voor specifieke doelgroepen (slachtoffers van schadelijke traditionele praktijken¹, ouderen en slachtoffers van seksueel geweld)?

¹ Eergerelateerd geweld, huwelijksdwang en achterlating, huwelijkse gevangenschap, vrouwelijke genitale verminking en gedwongen isolement zijn schadelijke (traditionele) praktijken. Deze praktijken beperken mensen in hun fundamentele rechten en vrijheden tot zelfbeschikking.

3 Normstelling

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat zijn (maatschappelijke) normen van betrokkenen rond huiselijk geweld en kindermishandeling, hoe wordt er door slachtoffers en plegers gekeken naar het plegen van huiselijk geweld en kindermishandeling? Hoe kan het bewustzijn worden vergroot dat met name partnergeweld, geweld in bredere familierelaties en kindermishandeling niet acceptabel is?

4 Herkennen trauma

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat zijn goede aanpakken (onder andere instrumenten instrumenten en methoden) voor het signaleren en bespreekbaar maken van trauma als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling? Wat zijn aanpakken voor slachtoffers van schadelijke traditionele praktijken?

Onderzoekslijn 2. Onderzoek naar de variabelen die voorwaardelijk zijn om te kunnen samenwerken en regisseren rondom complexe casuïstiek op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling

In deze onderzoekslijn gaat het om actiegericht en empirisch onderzoek om de samenwerking, afstemming en regievoering in de integrale aanpak van huiselijk geweld te verbeteren. Het gaat expliciet niet om nieuwe interventies of methodieken ten aanzien van een betere stroomlijning van het interventieaanbod of de samenhangende aanpak. Maar het gaat om actiegericht en empirisch onderzoek om te onderzoeken tot welke resultaten een adequate procesmatige inrichting van het integraal samenwerken en regisseren leidt bij gezinnen en professionals die te maken hebben met complexe casuïstiek op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Ook is er aandacht voor bestuurlijke en financiële elementen van samenwerking en regie, in samenhang met de samenwerking en regie op casusniveau.

1 Samenwerking en regie

Onderzoeksvragen kunnen zijn: welke arrangementen zijn nodig om op casusniveau een samenhangende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling te realiseren? Wat betekent dat voor de samenwerking, afstemming en verantwoordelijkheid van betrokken partijen (inclusief zorg- en hulpverlening, gemeenten, politie en justitieorganisaties, onderwijs) en in bestuurlijke en financiële zin? Wat kan worden verstaan onder procesregie, casusregie en ketenregie.

2 Integraliteitcasuïstiek

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat is in de afstemming tussen verschillende partijen (zorg- en hulpverlening, gemeenten, politie en justitieorganisaties, onderwijs) nodig om te komen tot een gezamenlijke visie op casuïstiek? Welke organisatorische, bestuurlijke en financiële componenten spelen een rol? Hoe dragen deze bij aan een inhoudelijk samenhangend aanbod van (vraaggestuurde) interventies, hulp en aanpakken? Wat is de rol van specialistische zorg en het voorliggende veld in complexe casuïstiek op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling?

3 Efficiënte en samenhangende inrichting

Onderzoeksvragen kunnen zijn: hoe ziet een verantwoordelijke en efficiënte samenwerking van alle betrokken partijen bij de waarborging van de veiligheid, zorg en herstel op casusniveau eruit? Hoe kunnen de verschillende (strategische, operationele, beleidsmatige) organisatieniveaus worden betrokken en wat heeft dat voor impact/effect op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling?

4 Bijdrage technologie

Onderzoeksvragen kunnen zijn: welke technologische ondersteuning (onder meer met behulp van data) is behulpzaam bij het realiseren van samenwerking en hoe kan dit in de praktijk worden benut?

Onderzoekslijn 3. Onderzoek naar het herstel van veiligheid en systeemgerichte aanpakken van trauma als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen de huidige aanpak zijn er weinig beschreven, goed onderbouwde en effectieve interventies die zich specifiek richten op de gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen het onderzoeksprogramma wordt voor het specifieke thema trauma bekeken wat effectieve interventies zijn. Daarbij moet ook aandacht zijn voor specifieke doelgroepen. Traumaklachten komen vaak voor bij slachtoffers van kindermishandeling. Maar ook hun ouders en plegers kunnen kampen met een achterliggend trauma. Tot nu toe is er weinig bekend over effectieve behandeling voor gezinnen waarin traumaklachten voorkomen. Ook is het duurzaam veiligstellen van de slachtoffers een belangrijke uitkomstmaat bij deze onderzoekslijn. Een systeemgerichte aanpak, waarbij ook aandacht is voor plegers, is hierbij van belang.

1 Effectiviteitsonderzoek naar duurzaam veiligstellen en (systeemgerichte) behandeling van trauma van de volwassenen en kinderen (en zowel slachtoffers als plegers)

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat zijn op basis van effectonderzoek werkzame aanpakken en interventies voor het behandelen van trauma (bij ouders en kinderen) als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzame herstel van veiligheid in het gezin?

2 Effectiviteitsonderzoek naar het duurzaam veiligstellen en (systeemgerichte) behandelingen van trauma bij specifieke doelgroepen (zoals bijvoorbeeld slachtoffers van schadelijke traditionele praktijken en seksueel geweld)

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat zijn op basis van effectonderzoek werkzame aanpakken en interventies voor het behandelen van trauma als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzaam veiligstellen van slachtoffers?

Onderzoekslijn 4. Onderzoek naar professionele norm/ kennisverwerving

Het herkennen en stoppen van kindermishandeling en huiselijk geweld vraagt om basis- en specialistische kennis en vaardigheden. Professionals in zorg- en hulpverlening, gemeenten, politie en justitiële organisaties en onderwijs werken samen binnen de aanpak en zetten hierbij allemaal hun eigen specialisme in. Het is belangrijk te onderzoeken welke kennis en vaardigheden nodig zijn, welke rol (initiële) opleidingen hierbij hebben en hoe deze kennis en vaardigheden (onder welke voorwaarden) benut kunnen worden in de praktijk.

1 Professionaliteit

Onderzoeksvragen kunnen zijn: welke kennis en vaardigheden hebben alle professionals nodig die betrokken zijn bij de strategische, operationele en beleidsmatige inrichting en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en welke kennis en vaardigheden zijn meer specialistisch? Welke kennis en vaardigheden zijn nodig om optimaal samen te werken tussen professionals? Wat betekent dit voor wijkteammedewerkers? Hoe en waar kan deze kennis worden verworven en geborgd? Wat betekent dit voor de kwaliteitseisen voor (aankomende) professionals?

2 Organisatorische context

Onderzoeksvragen kunnen zijn: wat zijn effectieve en efficiënte organisatorische randvoorwaarden en samenwerkingsvormen die een bijdrage leveren aan het inbedden en benutten van kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling? Wat betekent dit voor de inrichting van lokale teams, digitale ondersteuning en Data Science (denk hierbij aan het wegen van casuïstiek, hetgeen weer leidt tot het al dan niet inzetten van bepaalde interventies)?

3 Management en organisatie

3.1 Programmacommissie

Overeenkomstig het bestuursreglement ZON, NWO-MW en de ZonMw-procedures wordt een programmacommissie ingesteld om inhoudelijk sturing te geven aan het programma. Om de verbinding tussen het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis en het programma Veilig opgroeien te verkrijgen is de benodigde expertise voor de nieuwe commissie eerst in de leden van de huidige adviescommissie van het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis en de programmacommissie Veilig opgroeien gezocht. Uit beide commissies nemen drie leden zitting in de nieuwe commissie van het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis, op basis van een goede spreiding in hun expertise. Vervolgens is gekeken of aanvulling op bepaalde expertise gebieden wenselijk was. Dit heeft geresulteerd in het betrekken van een zevende commissielid met meer expertise op het justitiële veld.

De programmacommissie van het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis adviseert ZonMw over de hoofdlijnen van het programma, het opstellen van de subsidieoproepen, de honorering van subsidieaanvragen en de monitoring van de projectvoortgang. De leden functioneren op persoonlijke titel. Bij de samenstelling en in de rondes wordt rekening gehouden met de Code persoonlijke belangen van ZonMw en NWO.

De taken van de programmacommissie houden in:

- Het ten uitvoer brengen van het programma volgens dit goedgekeurde programmavoorstel. Hierbij zijn de onderzoeksagenda en de daarin genoemde onderzoekslijnen en thema's het inhoudelijke uitgangspunt.
- Het bewaken van de eenheid en de samenhang binnen het programma.
- Het bewaken van de samenhang en afstemming met andere relevante initiatieven zoals het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis en het programma Veilig opgroeien.
- Het uitzetten van subsidieoproepen voor het indienen van subsidieaanvragen die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van het programma.
- Het beoordelen van de subsidieaanvragen op verschillende criteria zoals die in de oproepen zijn geformuleerd.
- Het prioriteren van de subsidieaanvragen en ter honorering voorleggen aan het ZonMw-bestuur.
- Het signaleren van ontwikkelingen die van belang zijn voor het programma en waar nodig advies uitbrengen naar het ZonMw-bestuur.
- Het bewaken van de voortgang en evaluatie van de gehonoreerde projecten op grond van voortgangsrapportages, bijeenkomsten en het eindverslag.

3.2 Afstemming

Het cluster Jeugd van ZonMw voert het programma uit. Onder dit cluster vallen diverse programma's met de jeugdsector als focus, waaronder de programma's Veilig opgroeien, Wat werkt voor de jeugd en Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd. De focus van dit programma is nadrukkelijk breder dan jeugd. Er wordt op verschillende manieren verbinding gemaakt met de andere ZonMw-clusters. Bijvoorbeeld door de mogelijkheden voor gezamenlijke subsidierondes te verkennen, gezamenlijke bijeenkomsten te organiseren, samenwerking in de programmacommissies en samenwerking tussen de sectoren te stimuleren in projecten. Zo wordt samenwerking gezocht met de clusters GGZ, Gehandicapten en Chronisch zieken, Preventie en Ouderen.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Veiligheid en Justitie zijn als waarnemer betrokken geweest bij de opgestelde onderzoeksagenda. Het Nederlands Jeugdinstituut was daarbij als secretariaat betrokken. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Nederlands Jeugdinstituut worden ook als waarnemer bij dit onderzoeksprogramma betrokken. Waarnemers hebben als vertegenwoordiger van hun organisatie zitting in de commissie om zo gemakkelijk relevante informatie (bijvoorbeeld beleidsontwikkelingen) te kunnen delen met de commissie. Ze worden uitgenodigd voor de vergaderingen van de programmacommissie en indien wenselijk zullen er bilaterale overleggen met de waarnemers worden gepland.

3.3 Participatie ervaringsdeskundigheid

De spiegelgroep is een groep van acht ervaringsdeskundigen die verbonden zijn aan het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. De spiegelgroep heeft als doel om collectief, vanuit ervaringskennis, een bijdrage te leveren aan de realisatie van de ambities van de landelijke en regionale ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. Waar mogelijk zullen ervaringsdeskundigen van de spiegelgroep participeren in de beoordeling van aanvragen, bewaking van de voortgang, bijeenkomsten en het opstellen van subsidieoproepen. Bij de beoordeling van de aanvragen heeft de spiegelgroep een rol in de beoordeling van het onderdeel participatie en mogelijk ook bij het opstellen van de subsidieoproepen vanaf 2020. Ook de betrokkenheid van ervaringsdeskundigen in de projecten wordt gestimuleerd.

3.4 Internationalisering, diversiteit, participatie en ICT en e-health

In de subsidieoproepen zal gevraagd worden in de aanvragen, daar waar relevant, aandacht te besteden aan de volgende ZonMw-speerpunten: internationalisering, diversiteit, participatie en ICT en e-health.

Een deel van het programma is gericht op de Nederlandse situatie en organisatiestructuur. Daar zal de internationale component beperkt zijn. Maar als het gaat om traumaonderzoek, dan zal er ook op internationaal niveau kennisuitwisseling gestimuleerd worden.

De doelgroep van het programma is zeer divers en hier wordt dan ook zeker aandacht aan besteed. De doelgroep is in de onderzoeksagenda gedefinieerd en staat onder paragraaf 2.2. beschreven. Het stimuleren van participatie staat onder paragraaf 3.3 beschreven.

ICT en e-health kunnen ondersteunend zijn en zullen daar waar relevant worden gestimuleerd. Ontwikkeling van ICT en e-health is echter geen doel op zich binnen dit programma.

3.5 Beoordelingsprocedure

Voor dit programma maakt ZonMw zoveel mogelijk gebruik van de standaardprocedures van ZonMw voor het indienen en beoordelen van projectvoorstellen. Deze zijn te vinden op www.zonmw.nl (onder 'Hoe werkt subsidie aanvragen?'). Gezien de planning zal er binnen de rondes van dit programma niet met een fase van projectideeën worden gewerkt, maar zullen subsidieoproepen worden gedaan voor uitgewerkte aanvragen. Ook worden de gebruikelijke termijnen ingekort. Dit zal duidelijk in de oproepen worden aangegeven. Het programma kent open subsidierondes waarbij elke organisatie die aan de gestelde voorwaarden denkt te voldoen een subsidieaanvraag mag indienen.

3.6 Voortgangsbewaking

De gehonoreerde projecten leveren op enig moment tussen start en afronding een voortgangsrapportage(s) aan. Tussentijds vinden projectleidersbijeenkomsten plaats. Projectbezoeken en startgesprekken zijn een optie. Er wordt op gestuurd dat de projecten zo min mogelijk uitloop of verlenging nodig hebben. ZonMw informeert de opdrachtgever schriftelijk via het voortgangs- en jaarverslag.

3.7 Evaluatie

Het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis loopt tot en met 2021. In 2021 zijn de projecten van het onderzoeksprogramma nog niet afgerond. Het ligt voor de hand om in 2021 een tussen-evaluatie te doen. Waarbij in kaart wordt gebracht welke onderwerpen uit de kennisagenda zijn ingevuld en waarin wordt gekeken welke tussentijdse resultaten het programma heeft opgeleverd. Aan het eind van het programma zullen de resultaten gebundeld en verspreid worden.

3.8 Impact en Implementatie

Een van de beleidslijnen van ZonMw is het versterken van impact in termen van kennisbenutting. Om impact te stimuleren, te monitoren en te evalueren, zet ZonMw in op factoren die impact op langere termijn bevorderen, de zogenaamde 'productieve interacties'.

Bij productieve interacties gaat het om de volgende factoren/indicatoren:

- samenwerking met relevante stakeholders
- cofinanciering
- het opleveren van bruikbare kennisproducten
- gerichte communicatie- en implementatieactiviteiten

ZonMw stimuleert implementatie door het bundelen van onderzoeksresultaten en door gerichte communicatie- en implementatie-activiteiten uit te voeren. Daarnaast leveren de afzonderlijke onderzoeksprojecten bruikbare kennisproducten op waardoor de benutting van de kennis verder wordt vergroot.

3.9 Communicatie

ZonMw stimuleert en organiseert het aanleveren van informatie bij andere kennisinstututen en veldorganisaties, zodat zij via hun gebruikelijke kanalen de gegenereerde kennis beschikbaar kunnen stellen. Ook zet ZonMw de eigen communicatiekanalen in (website, nieuwsbrief, LinkedIn-pagina Jeugd en bijeenkomsten).

4 Begroting en planning

4.1 Begroting

Programma	€
Ronde 2019 samenwerking	600.000
Ronde 2019 trauma	900.000
Ronde 2020 samenwerking	900.000
Ronde 2020 (vroeg)signalering	300.000
Ronde 2020 professionele norm/kennisverwerving	300.000
CIP	92.000

Algemene kosten	€
Commissiekosten (reiskosten en vacatiegelden)	40.000
Algemene kosten	24.000
Programmakosten ZonMw	359.599
Totaal	3.515.599

4.2 Planning

Ronde 2019 Samenwerking, afstemming en regie

Openstellen subsidieronde: 29 juli 2019
Deadline indienen aanvraag: 25 september 2019
Besluit: 28 november 2019
Start project: 15 december 2019
Voortgangsverslag: december 2020
Eindverslag: december 2021
Afronding inhoudelijk en financieel: maart 2022

Ronde 2019 Trauma

Openstellen subsidieronde: 29 juli 2019
Deadline indienen aanvraag: 25 september 2019
Besluit: 28 november 2019
Start project: 15 december 2019
1e voortgangsverslag: december 2020
2e voortgangsverslag: december 2021
3e voortgangsverslag: december 2022
Eindverslag: december 2023
Afronding inhoudelijk en financieel: maart 2024

Ronde 2020 Samenwerking, afstemming en regie

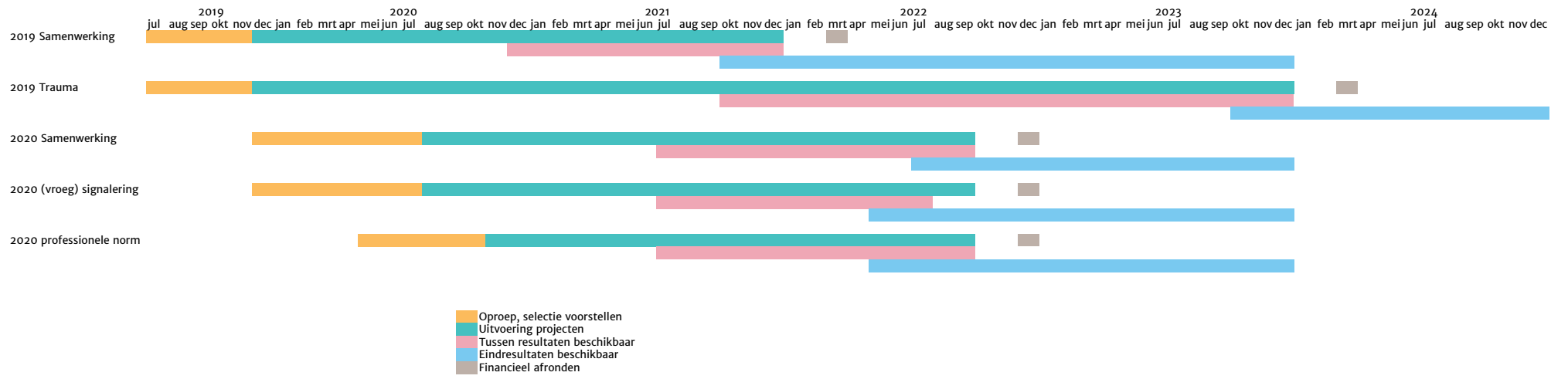
Openstellen subsidieronde: 17 december 2019
Deadline indienen aanvraag: 3 maart 2020
Besluit: 18 juni 2020
Start project: 1 september 2020
Voortgangsverslag: september 2021
Eindverslag: september 2022
Afronding inhoudelijk en financieel: december 2022

Ronde 2020 (vroeg)signalering

Openstellen subsidieronde: 17 december 2019
Deadline indienen aanvraag: 3 maart 2020
Besluit: 18 juni 2020
Start project: 1 september 2020
Voortgangsverslag: september 2021
Eindverslag: juni 2022
Afronding inhoudelijk en financieel: oktober 2022

Ronde 2020 professionele norm

Openstellen subsidieronde: 6 april 2020
Deadline indienen aanvraag: 9 juni 2020
Besluit: 22 september 2020
Start project: 1 november 2020
Voortgangsverslag: november 2020
Eindverslag: september 2022
Afronding inhoudelijk en financieel: december 2022

- Oproep, selectie voorstellen
- Uitvoering projecten
- Tussen resultaten beschikbaar
- Eindresultaten beschikbaar
- Financieel afronden

Bijlage 1

Goedkeuringsbrief d.d. 15 juli 2019

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

ZonMw
T.a.v. het bestuur
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

INGEKOMEN
15 JULI 2019
Behandelen: <i>Jeugd</i>
Fotokopie: <i>bestuur INTA / E&C</i>

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

C.L. Lucardie

T 0703405318
M 0621031621

Kenmerk

1543052-192181-3

Bijlage(n)

1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum **09 JULI 2019**
Betreft verzoek opstellen onderzoeksprogramma Geweld hoort
nergens thuis

Geacht bestuur,

In het voorjaar van 2018 hebben de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de minister voor Rechtsbescherming en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het programma Geweld hoort nergens thuis¹ gelanceerd. De essentie van het programma is de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling dusdanig te versterken dat slachtoffers eerder en beter in beeld zijn; dat het geweld stopt en veiligheid duurzaam gerealiseerd wordt. Met dit programma streven we naar merkbaar effect in gezinnen die het betreft.

Voor de ontwikkeling van een monitor en voor het opzetten van een kennissynthese en kennisprogramma is de Commissie Onderzoeksprogramma geweld hoort nergens thuis (hierna: de commissie) ingesteld door de minister van VWS, mede namens de minister voor Rechtsbescherming. In de bijlage treft u het instellingsbesluit aan. Deze commissie is gestart met haar opdracht. Met de kennissynthese en het kennisprogramma zal onderzoek gefaciliteerd worden zodat de uitvoeringspraktijk ondersteund kan worden met wetenschappelijke onderbouwing.

Ontwikkelen van een onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis

Tussen de commissie en ZonMw zijn verkennende gesprekken gevoerd over samenwerking om te komen tot een onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis, gebaseerd op de kennissynthese die momenteel door het NJi en Movisie wordt uitgevoerd in opdracht van de commissie. ZonMw heeft het onderzoeksprogramma Veilig opgroeien (looptijd 2016-2021) opgezet, met daarin een deelprogramma kindermishandeling en een deelprogramma loverboys. Dit programma voert ZonMw momenteel uit en hiermee is al een basis gelegd voor het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis. Deze basis biedt mogelijkheden voor een verbreding naar het thema huiselijk geweld en het justitiedomein. Beide partijen zagen meerwaarde in samenwerking tussen ZonMw en de werkzaamheden van de commissie.

¹ Kamerstukken II 2017-2018, 28345 nr. 184

Verzoek tot programmavoorstel

Gezien de urgentie om in 2019 te starten met het onderzoeksprogramma en om de beschikbare middelen in 2019 uit te zetten, verzoek ik ZonMw in eerste instantie een eerste subsidieoproep aan te leveren inclusief een begroting en liquiditeitsprognose. Tevens dienen de risico's op eventuele staatssteun in beeld te worden gebracht. Daarna verzoek ik u om een programmavoorstel voorzien van een verdere planning, inclusief een begroting en liquiditeitsprognose. Voor de subsidieoproep 2019 stel ik € 1,5 miljoen beschikbaar. Voor de uitvoering van het programma in de periode 2019-2024 zal het definitieve budget nog bepaald worden. Voor de looptijd van het programma Geweld hoort nergens thuis (2020-2021) zal jaarlijks tussen de € 750.000 en € 1,5 miljoen beschikbaar zijn. In het programmavoorstel wordt ook ingegaan op de risico's van staatssteun.

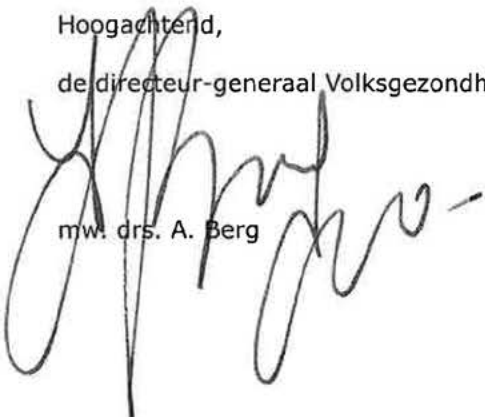
Kenmerk
1543052-192181-J

Ik verzoek u de programmacommissie samen te stellen met leden van zowel de commissie als de programmacommissie Veilig Opgroeien, en indien nodig aangevuld met aanvullende expertise.

Vervolgens verzoek ik u na mijn goedkeuring uiterlijk eind juli 2019 een subsidieoproep uit te doen, zodat deze in de zomer opengesteld kan worden. Met de uitwerking van het programmavoorstel start u als het definitieve budget bekend is gemaakt en dit verwacht ik dit najaar te ontvangen.

Hoogachtend,

de directeur-generaal Volksgezondheid,

mw. drs. A. Berg

Instellingsbesluit Commissie Onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis
 [Regeling vervalt per 01-05-2021.]
 Geldend van 13-02-2019 t/m heden

Besluit van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 22 januari 2019, kenmerk 1464077-185556-J, houdende instelling van de
 De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming,
 Gelet op artikel 2, eerste lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. minister: de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- b. bewindspersonen: de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister voor Rechtsbescherming;
- c. commissie: de commissie, bedoeld in artikel 2;
- d. programma: het programma Geweld hoort nergens thuis.

Artikel 2. Instelling en taak

1. Er is een Commissie Onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis.
2. De commissie heeft tot taak om een gedragen en samenhangend onderzoeksprogramma vast te stellen en uit te (laten) voeren, dat b.
 - a. het bundelen, analyseren, toepasbaar maken en delen van de bestaande kennis over de aanpak van kindermishandeling en hu
 - b. het vanuit een bundeling van kennisbehoeften van de professionals en op basis van de kennissynthese voorzien in een ken
 - i. het op wijkniveau in beeld brengen van risicofactoren;
 - ii. informatie over effectieve interventies (zowel voor toepassing door professionals als ten behoeve van de inkoop
 - iii. het verhogen van de meldings- en aangiftebereidheid in die groepen waar eer een belangrijke rol speelt;
 - iv. deskundigheidsbevordering en interventies in groepen waar eer een belangrijke rol speelt;
 - v. de vraag hoe professionals in de zorg en bij Veilig Thuis beter kunnen worden toegerust om seksueel geweld te h
 - c. het ontwikkelen, inrichten en uitvoeren van een impactmonitor, waarmee wordt gemeten of er een wezenlijk verschil wordt
 - d. het één keer per jaar aan de bewindspersonen rapporteren over de resultaten van de impactmonitor. Een opzet voor deze m
3. Het onderzoeksprogramma bestaat in ieder geval uit de onder a tot en met c genoemde onderdelen. Waar noodzakelijk of gewenst kan

Artikel 3. Samenstelling, benoeming, ontslag

1. De commissie bestaat uit een voorzitter en vijf leden.
2. De voorzitter en de andere leden worden door de minister benoemd.
3. De benoeming geschiedt voor de duur van de commissie.
4. Bij tussentijds vertrek van een lid kan de minister een ander lid benoemen.
5. De voorzitter en andere leden kunnen worden geschorst en ontslagen door de minister.

Artikel 4. Instellingsduur

De commissie wordt ingesteld met ingang van 1 november 2018 en wordt opgeheven per 1 mei 2021.

Artikel 5. Leden

1. Voor de periode van 1 november 2018 tot en met 1 mei 2021 worden tot lid van de commissie benoemd:
 - a. de heer prof. dr. P.A.H. van Lieshout, te Utrecht, tevens voorzitter;
 - b. mevrouw prof. dr. L.R.A. Alink, te Den Haag;
 - c. de heer prof. dr. J. Goede, te Nieuwerkerk aan de IJssel
 - d. mevrouw dr. J.H.L.J. Janssen, te Don Haag;
 - e. mevrouw prof. dr. M. Stekate, te Heemstede;
 - f. mevrouw prof. dr. mr. C. Bijleveld, te Oegstgeest.

Artikel 6. Secretariaat

1. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat.
2. Het secretariaat is voor de inhoudelijke uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoordelijk schuldig aan de voorzitter van de
3. De minister draagt, na overleg met de commissie, zorg voor het secretariaat ten behoeve van de werkzaamheden van de commissie.

Artikel 7. Werkwijze

1. De commissie stelt haar eigen werkwijze vast.
2. De commissie kan zich door andere personen doen bijstaan voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is.

Artikel 8. Informatieplicht

De commissie verstrekt aan de bewindspersonen desgevraagd de door hen gewenste inlichtingen. De bewindspersonen kunnen inzage vorderen

Artikel 9. Vergoeding

1. Aan de voorzitter wordt een vaste vergoeding per maand toegekend, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op schaal 17, tred
 2. Aan de andere leden wordt een vaste vergoeding per maand toegekend, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op schaal 16, tr
- De voorzitter en de andere leden ontvangen een vaste vergoeding per maand. De toepasselijke salarisschaal voor de voorzitter is 17 en v

Artikel 10. Kosten van de commissie

1. De kosten van de commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de minister. Onder kosten worden in ieder geval ver:
 - a. de kosten voor de faciliteiten van vergaderingen en voor secretariale ondersteuning,
 - b. de kosten voor het inschakelen van externe deskundigheid en het laten verrichten van onderzoek, en
 - c. de kosten voor publicatie van rapportages.
2. De commissie biedt zo spoedig mogelijk na haar instelling een begroting en een planning aan de minister aan.

Artikel 11. Verantwoording

De commissie biedt de minister jaarlijks een verslag aan waarin verslag wordt gedaan over de activiteiten van de periode waarin de comm

Artikel 12. Openbaarmaking

De producten die door of namens de commissie worden vervaardigd of vergaard, worden niet door de commissie openbaar gemaakt, maar uitsl

Artikel 13. Archiefbescheiden

De commissie draagt zo spoedig mogelijk na beëindiging van haar werkzaamheden of, zo de omstandigheden daartoe aanleiding geven, zoveel

Artikel 14. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant, waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot
2. Dit besluit vervalt met ingang van 1 mei 2021.

Artikel 15. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Commissie Onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst en in afschrift worden gezonden aan betrokkenen.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

Bijlage 2

Goedkeuringsbrief tweede fase d.d. 9 december 2019

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

ZonMw
T.a.v. het Bestuur
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Jeugd

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
C.L. Lucardie
Beleidsmedewerker
T 070-3405318
cl.lucardie@minvws.nl

Kenmerk
1607910-198282-J

Datum **09 DEC. 2019**
Betreft Tweede fase onderzoeksprogramma Geweld hoort
nergens thuis

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geacht bestuur,

Voor de uitvoering van de eerste fase van het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis heb ik u 15 oktober 2019, kenmerk 1587650-195529-J akkoord gegeven. De eerste fase betreft het openstellen van de oproepen voor de onderzoeklijnen Traumabehandeling en Samenwerking. De onderzoeklijnen zijn voorgesteld door de onderzoekscommissie Geweld hoort nergens thuis.

Zoals ik in mijn brief heb aangegeven zou voor de tweede fase van het onderzoeksprogramma het definitieve budget nog bepaald worden. Voor de uitvoering van de andere onderdelen van het onderzoeksprogramma voor de periode 2019 – 2024 stel ik op basis van uw liquiditeitsprognose € 1.793.796 beschikbaar. De verdeling over de jaren is volgens onderstaande liquiditeitsprognose.

2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
6.661	686.105	671.052	348.443	46.897	34.638	1.793.796

Ik ga akkoord met bovenstaande liquiditeitsprognose voor de overige onderzoeklijnen van het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis 2019 - 2024, te weten: Samenwerking (tweede ronde), Vroegsignalering en Professionele norm/kennisverwerving.

Ik verzoek u een voorstel voor de oproepen van deze onderzoeklijnen op te stellen en, nadat u deze aan het ministerie van VWS heeft voorgelegd, in december 2019 open te stellen. In het voorstel wordt ook in gegaan op de risico's van staatssteun.

Ik zal het meerjarige uitgaven- en het verplichtingenplafond ZonMw voor dit programma verhogen. U ontvangt hierover een aanvullend schrijven op mijn brieven van 14 december 2018, kenmerk 1448985-184281-BPZ, inzake de goedkeuring Jaarplan en begroting 2019 (voor 2019) en december 2019, kenmerk 1596883-197246-BPZ, inzake de goedkeuring Jaarplan en begroting 2020 ZonMw (voor 2020 en verder).

Tevens zijn de werkafspraken planning & control VWS, NWO en ZonMw van toepassing.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur-generaal Volksgezondheid,

mw. drs. A. Berg

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Jeugd

Kenmerk

1607910-198282-J

De opgave van het programma Geweld hoort nergens thuis is om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld en de overdracht van generatie op generatie te doorbreken.

Het bieden van de juiste aanpak vergt gedegen kennis. Deze kennis is momenteel echter nog niet altijd beschikbaar of wordt niet (voldoende) gevonden en benut. Hierin vormt het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis een belangrijke stap.

Het doel van het onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens thuis is aan de hand van de onderzoeksagenda te komen tot kennis en nieuwe integrale handelingsperspectieven en oplossingsrichtingen voor de uitvoeringspraktijk op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Het onderzoeksprogramma richt zich op professionals, burgers, slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling. Er wordt daarnaast ook aandacht gevraagd voor specifieke doelgroepen als ouderen, slachtoffers van seksueel geweld en slachtoffers van schadelijke praktijken die mensen beperken in hun fundamentele rechten en vrijheden tot zelfbeschikking.

Het programma volgt de vier onderzoeklijnen uit de onderzoeksagenda:

- 1 Onderzoek naar goede aanpakken voor (vroeg)signalering
- 2 Onderzoek naar de variabelen die voorwaardelijk zijn om te kunnen samenwerken en regisseren rondom complexe casuïstiek op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling
- 3 Onderzoek naar het herstel van veiligheid en systeemgerichte aanpakken van trauma als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling
- 4 Onderzoek naar professionele norm/kennisverwerving

ZonMw stimuleert
gezondheidsonderzoek en
zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
jeugd@zonmw.nl
www.zonmw.nl/jeugd